

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 19 marca 2024 r.

Poz. 1735

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.106.2024 WOJEWODY LUBELSKIEGO

z dnia 18 marca 2024 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr XLVI/280/2024 Rady Gminy Ruda-Huta z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników OSP i kandydatów na strażaka ratownika OSP, w części obejmującej § 1 ust. 1 pkt 2 w brzmieniu: „organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub gminę” oraz § 2 uchwały.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XLVI/280/2024 Rady Gminy Ruda-Huta z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników OSP i kandydatów na strażaka ratownika OSP, w części obejmującej § 1 ust. 1 pkt 2 w brzmieniu: „organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub gminę” oraz § 2 uchwały.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XLVI/280/2024 Rady Gminy Ruda-Huta została doręczona organowi nadzoru w dniu 4 marca 2024 r.

W podstawie prawnej przedmiotowej uchwały powołano m. in. art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233).

W myśl art. 15 tej ustawy - w obecnie obowiązującym brzmieniu – strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny (ust. 1).

Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: (1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, (2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych (art. 15 ust. 1a).

Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie

art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 i 1429) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

Obecne brzmienie art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych zostało nadane art. 1 pkt 7 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1560) zmieniającej m.in. ustawę o ochotniczych strażach pożarnych z dniem 8 września 2023 r.

Bezspornie uchwała podejmowana przez radę gminy na podstawie upoważnienia ustawowego, przyznanego Radzie w art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, stanowi akt prawa miejscowego, a w konsekwencji odnoszą się do niej i muszą być spełnione wymogi obowiązujące dla tej kategorii aktów prawnych.

W myśl § 1 ust. 1 przedmiotowej uchwały, ustala się ekwiwalent pieniężny dla strażaka ratownika Ochotniczych Straży Pożarnych z ternu Gminy Ruda-Huta:

- 1) 30,00 zł /trzydzieści złotych/ za czas uczestnictwa w akcji lub działaniu ratowniczym naliczane za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej;
- 2) 10,00 zł/dziesięć złotych/ naliczane za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia lub ćwiczenia *organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub gminę*.

W ocenie organu nadzoru regulacja § 1 ust. 1 pkt 2 w brzmieniu: „*organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub gminę*” nie znajduje uzasadnienia prawnego i nie mieści się w zakresie upoważnienia udzielonego Radzie Gminy w art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych.

W obecnym stanie prawnym ustawa o ochotniczych strażach pożarnych precyzuje, iż ekwiwalent pieniężny przysługuje strażakowi ratownikowi OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu. Właściwa rada gminy posiada upoważnienie do ustalenia nie rzadziej niż raz na 2 lata wyłącznie wysokości ekwiwalentu pieniężnego.

Jednocześnie zgodnie z treścią art. 3 pkt 6 tej ustawy, do zadań ochotniczych straży pożarnych należy podejmowanie działań w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przez organizowanie ćwiczeń oraz udział w szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, gminę lub inne uprawnione podmioty.

Odmienne uregulowanie powyższych kwestii w uchwale podejmowanej na podstawie art. 15 ust. 2 ww. ustawy nie znajduje umocowania prawnego i nie mieści się w zakresie upoważnienia udzielonego w tym przepisie Radzie Gminy.

Jak orzekł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 31 maja 2023 r. sygn. akt III SA/Po 48/23: „*przepisy u.OSP, w szczególności art. 15 ust. 1 i 2 u.OSP, nie upoważniają rady gminy (miasta) do uzależnienia przyznania uprawnienia do ekwiwalentu pieniężnego od tego, czy szkolenie organizowane jest przez PSP lub gminę. Innymi słowy, każde uczestnictwo strażaka ratownika OSP w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach, bez względu na to kto jest jego organizatorem, winno być wynagradzane ekwiwalentem pieniężnym. Oznacza to, że zaskarżona uchwała w zakresie przedmiotowym zasadniczo ograniczyła możliwość przyznania ekwiwalentu pieniężnego strażakom ratownikom OSP uzależniając prawo do niego od rodzaju podmiotu, który organizuje działania lub akcje ratownicze, szkolenia czy ćwiczenia. Z tego zatem również względu uznać należy, że istotnie narusza ona powołane przepisy prawa materialnego*”.

Zgodnie z § 2 uchwały wypłata ekwiwalentu następować będzie po przedstawieniu potwierdzenia udziału uczestników, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 sporządzonego przez osobę kierującą działaniami (ust. 1). Podstawą do wypłacenia ekwiwalentu za udział w czynnościach o których mowa § 1 ust. 1 pkt 2, ust. 2 i ust. 3 jest wniosek o wypłatę ekwiwalentu potwierdzony przez podmiot kierujący na te czynności (ust. 2).

W ocenie organu nadzoru powyższe zapisy wykraczają poza zakres upoważnienia przyznanego Radzie Gminy w art. 15 ust. 2 ww. ustawy.

W przytoczonych postanowieniach Rada Gminy ustaliła zasady wypłacania ekwiwalentu pieniężnego, do czego nie została uprawniona w upoważnieniu ustawowym. Na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych Rada została uprawniona wyłącznie do określenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu. Nie jest natomiast uprawniona do ustalania zasad i trybu wypłaty tego ekwiwalentu.

Każdą regulację prawa miejscowego wykraczającą poza udzielone upoważnienie ustawowe należy uznać za naruszenie normy upoważniającej i zarazem naruszenie konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydane na podstawie upoważnienia ustawowego. Tego rodzaju wykroczenie przez organ uchwałodawczy poza granice normy kompetencyjnej do wydawania aktu prawa miejscowego należy ocenić jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością wadliwego przepisu prawa miejscowego.

Powyższe stanowisko potwierdzają wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 16 lutego 2023 r. sygn. akt III SA/Gd 669/22 oraz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 14 czerwca 2023 r. sygn. akt III SA/Po 88/23.

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności uchwały Nr XLVI/280/2024 we wskazanym zakresie jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Ruda-Huta;
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Ruda-Huta